

УДК 657.223

Фінансово-інвестиційна стратегія збільшення прибутковості
вітчизняних підприємств: податковий аспект

*О.І. Чижшин к.е.н., викладач Чортківський навчально-науковий
інститут підприємництва і бізнесу ТНЕУ*

Постановка проблеми. У ринкових умовах господарювання саме від обраних напрямів здійснення фінансово-інвестиційної політики залежить ефективність досягнення коротко- та довгострокових цілей підприємства. Це призводить до вироблення конкретних управлінських рішень стосовно реалізації фінансово-інвестиційних програм та збільшенні їх прибутковості .

Формування позитивних результатів від впровадження фінансово-інвестиційних програм підприємства великою мірою залежить від цільового переорієнтування системи оподаткування, що повинно стимулювати активізацію інвестиційних процесів економіки України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у розв'язання багатьох із вищезазначених проблем зробили вітчизняні вчені-економісти: М. І. Бондар, З. В. Задорожний, Я. Д. Крупка, О. Лайко, А. А. Пересада, О.П.Ратушна, П. Я. Хомин.

Постановка завдання. Дослідити економічну сутність формування доходів підприємства в результаті впровадження фінансово-інвестиційних програм розвитку підприємства з врахування тенденцій впливу податкового законодавства. Сформувати основоположні аспекти податкової політики держави в напрямку активізації розвитку інвестиційної діяльності підприємства.

Виклад основного матеріалу. Сучасні тенденції економічного розвитку в Україні спрямовані на інтенсифікацію методів досягнення ефек-

тивності виробництва та рентабельності продукції. Господарська практика підприємств спрямовується на розвиток виробництва нових видів продукції, що ставить перед ними завдання щодо залучення коштів інвесторів на придбання основних засобів, нових технологій, які забезпечуватимуть раціональне використання сировини і матеріалів, підвищення якості продукції, зменшення втрат та відходів, підвищення ефективності господарювання [2, с.121].

Особливу актуальність в умовах ринкової економіки набуває подальше вивчення економічної природи витрат, доходів і фінансових результатів фінансово-інвестиційної діяльності їх ролі в економіці підприємств. Для забезпечення безперебійного виробничого процесу як правило власних коштів підприємства недостатньо для продовження процесу відтворення. Проведені дослідження показали, що в передових країнах світу (США та Євросоюзу) залучення інвестиційних ресурсів і здійснення фінансових запозичень для розвитку виробництва є звичною справою, для України ж це є проблемою внаслідок слабкої взаємодії можливих учасників фінансово-інвестиційного процесу. Зокрема, держава не забезпечує належною законодавчою базою інвесторів, які очікують лише швидких надприбутків, а безпосередньо виробники неспроможні оперативно оцінити ситуацію на ринку та власні фінансові й виробничі можливості. Тому від створення ефективної інтегрованої структури взаємозв'язку підприємств, організацій та компаній, муніципальних органів влади, державних органів управління та законотворення, належно врегульованої системи обліку та контролю за всіма етапами використання фінансово-інвестиційних ресурсів, залежить розвиток виробничого сектору економіки країни в цілому.

Річні обсяги доходів фінансової та інвестиційної діяльності у підприємств вітчизняної будівельної галузі станом на початок 2013 року залишаються досить низькими – на рівні 8-12% (або зовсім відсутні) від загальних доходів на підприємствах. Така ситуація спровокована несприятливим нормативно-правовим та соціально-економічним кліматом в державі, нерозвинутим фондовим ринком, непрогнозованою та „штучно” стримуваною інфляцією, високим податковим тиском, неефективним використанням амортизаційних відрахувань та низьким рівнем трансформації заощаджень населення до інвестування. Саме з цих причин виникає необхідність дослідити вагомість неопераційних доходів у напрямку забезпечення основних виробничих потреб для продовження ефективної економічної діяльності підприємства.

Недостатнє забезпечення підприємців інвестиційними та фінансовими вливаннями зумовлює потребу в формуванні досконалого інформаційного забезпечення з метою уникнення або зниження економічних ризиків [1, с.223]. Для достеменного врахування фінансово-інвестиційної складової у потенціальних можливостях підприємства стосовно нарощування обсягів виробництва продукції, зменшення її собівартості, мінімізації витрат на придбання матеріалів, правильного розрахунку потенційного прибутку підприємств необхідно використовувати достовірні дані щодо показників доходів від всіх видів діяльності підприємства.

Для реалізації своїх функцій у процесі господарювання підприємство здійснює різні види діяльності: безпосередньо виробництво продукції чи надання послуг; вкладення грошових коштів у капітальні інвестиції чи придбання або продаж цінних паперів; проводить купівлю і продаж валюти, інших оборотних і необоротних активів.

За видами обліку фінансово-інвестиційних доходів поділ відбувається на дохід у фінансовому й управлінському обліку та дохід, який визнається з метою здійснення податкових розрахунків, що зумовлено веденням та складанням Декларації з податку на прибуток підприємств.

Формування доходів фінансово-інвестиційної діяльності за звітний період відбувається у тому ж періоді, який виступає звітним (місяць, квартал, рік), а доходи не отримані, або заплановані і неотримані в попередньому у звітному періоді, але отримані звітному періоді визнаються доходами минулого періоду. Доходи майбутнього періоду плануються на майбутній звітний період, а отримуються – у звітному.

Контрольованість вказаних доходів визначається метою і суб'єктами, для яких вони призначені. Так, внутрішня контрольованість необхідна для управлінського персоналу у структурі фінансового та управлінського обліку. У зовнішній теж використовуються показники фінансової та іншої звітності для користувачів кредитних установ, податкових органів, акціонерів, які не беруть участі в управлінні підприємством [4, с.50].

Позитивний фінансовий результат залежить не лише від вмілого зниження собівартості чи інтенсивності випуску продукції, а більшою мірою саме від продуманої фінансово-інвестиційної політики підприємства, щодо отриманих кредитних послуг, інвестування, зниження ризику виникнення надзвичайних витрат чи втрат. Прибуток є індикатором ефективності всіх аспектів діяльності підприємства, відтак дає поштовх до залучення нових інвесторів чи позитивного рішення щодо отримання кредиту у фінансовій установі. Саме від детального дослідження показників прибутковості залежатиме подальша діяльність підприємства.

З набуттям чинності Податкового кодексу України прибуток підприємств до оподаткування стали визначати як різницю між доходами і

витратами. Амортизація необоротних активів виробничого призначення є складовою витрат. Доходи і витрати в Податковому кодексі в, основному, формуються відповідно до вимог П(С)БО [6 , с.73].

І це не випадково, оскільки різні соціальні групи (власники, працівники, кредитори, інвестори) по-різному оцінюють ті чи інші об'єкти обліку, тому неминучі неоднакові методологічні підходи до визначення фінансових результатів. Саме від правильно чи неправильно вибраної методики розрахунку фінансових результатів і в тому числі прибутку визначається вплив на величину сплачених податків, відрахувань у фонди, на виплату дивідендів.

Для цього податкова політика повинна бути переорієнтована з фіскального на регуляторне спрямування і сприяти активному залученню інвестицій в ті сектори економіки, які є стратегічно важливими для сьогоdnішнього та майбутнього забезпечення добробуту суспільства [3 , с.10].

Висновки. Для визначення фінансового результату користуються різними методиками розрахунку, основними з яких є економічний і бухгалтерський підходи, у зв'язку з чим часто виникають розбіжності. Вважаємо, що необхідно прийняти єдину методику розрахунку, яку слід запровадити на законодавчому рівні. Вона дасть змогу стабілізувати методологію бухгалтерського обліку на підприємствах і спростити розрахунок податку на прибуток.

У практиці зарубіжних систем обліку величина отриманого прибутку вважається відображенням ефективності використання власного чи вкладеного капіталу і його приріст протягом певного часу. Крім того, вагомим значенням надається швидкості повернення вкладених оборотних і необоротних коштів та інтенсивності повернення вкладеного капіталу і

можливостей його зростання. Враховуючи цей досвід вважаємо, що і в наших економічних умовах при сприятливому нормативно-правовому та податковому кліматі слід інтенсифікувати відтворення капіталу за рахунок зростання ресурсного забезпечення інвестиційного процесу. В даному випадку саме державна податкова політика є потужним регулюючим механізмом, що здатна спрямувати пріоритетність стратегічного розміщення капіталу в певних галузях економіки, а саме:

1. Надання перспективних пільг при довгостроковому інвестування бізнес-проектів;

2. Диференційований підхід оподаткування до стратегічно важливих секторів економіки проте з низьким рівнем рентабельності;

3. Стимування вітчизняних інвесторів та зацікавлення іноземних привабливими напрямками оподаткування бізнесу пррри залученні капіталу у розвиток пріоритетних сфер економіки України.

Водночас, саме врахування витрат на сплату податків не належать до тих, що впливають на розмір економічного прибутку і враховуються при розрахунку величини фінансового результату спонукає до визначення чистого прибутку від усіх видів витрат, у тому числі й витрат на сплату податків. Це в свою чергу дає можливість уникнути впливу невідповідності доходів і витрат різних звітних періодів при визначенні прибутку.

Бібліографічний список

1. Бондар М.І. Інвестиції та джерела фінансування інвестиційних ресурсів / М.І. Бондар // Фінанси, облік і аудит: Наук. зб. / Відп. ред. А.М.Мороз. – Вип.15. – К: КНЕУ, 2010.– С.220-227.

2. Крупка Я.Д. Принципи обліку та розкриття інформації щодо інвестиційних процесів // Стан і перспективи розвитку обліково-інформаційної системи в Україні: матеріали II Міжнародної наук.-прак. конференції. – Тернопіль. 2012. – С.121-123.
3. Лайко О. Перспективи впровадження концепції інвестиційно-орієнтованого оподаткування в Україні / О. Лайко // Економіст. – 2013. – № 4. – С.9-12.
4. Плахтій Т.Ф. Об'єкти обліку розрахунків за податками відповідно до бухгалтерського та податкового законодавства / Т.Ф. Плахтій // Облік і фінанси АПК. – 2012. – №1. – С.46-52.
5. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 р. № 2755-VI. [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>.
6. Ратушна О.П. Обліково-аналітичне забезпечення аналізу результатів діяльності / О. П.Ратушна // Облік і фінанси АПК. – 2012. – №1. – С.72-77.

Чижишин Оксана Ігорівна

Фінансово-інвестиційна стратегія збільшення прибутковості
вітчизняних підприємств: податковий аспект

Ключові слова: інвестиція, фінансування, облік, дохід, фінансовий результат, податкова система

Анотація

У статті запропоновано дослідити економічну сутність формування доходів підприємства в результаті впровадження фінансово-інвестиційних програм розвитку підприємства. Дана пропозиція обґрунтована з огляду на сучасний економічний стан держави та можливості підприємств з врахування тенденцій і впливу податкового законодавства. Висвітлено основні проблеми, які стримують розвиток фінансово-інвестиційного „буму”

посеред вітчизняних підприємців. До основних проблем, що стримують інтерес до інвестування є незгодженість облікової, податкової та ноормативно-правової сторони з боку державних інституцій та, як наслідок, незацікавленості зі сторони інвесторів. Як результат сформовано основоположні напрямки активізації розвитку інвестиційної діяльності підприємств України з врегулювання впливу податкових навантажень на різні спектри економічної діяльності підприємств.

Чижишин Оксана Игоревна

Финансово-инвестиционная стратегия увеличения прибыльности
отечественных предприятий: налоговый аспект

Ключевые слова: инвестиция, финансирование, учет, доход, финансовый результат, налоговая система

Аннотация

В статье предложено исследовать экономическую сущность формирования доходов предприятия в результате внедрения финансово-инвестиционных программ развития предприятия. Данное предложение обосновано учитывая современное экономическое положение государства и возможности предприятий из учета тенденций и влияния налогового законодательства. Отражено основные проблемы, которые сдерживают развитие финансово-инвестиционного „бума” среди отечественных предпринимателей. К основным проблемам, которые сдерживают интерес к инвестированию есть несогласованность учетной, налоговой и ноормативно-правовой стороны со стороны государственных институций и, как следствие, незаинтересованности со стороны инвесторов. Как результат сформированы основополагающие направления активизации развития инвестиционной деятельности предприятий Украины из врегулированного влияния налоговых нагрузок на разные спектры экономической деятельности предприятий.

Chigishin Oksana Igorivna

Financial-investment strategy of increase of profitability of domestic enterprises: tax aspect

Keywords: investment, financing, account, profit, financial result, tax system

Annotation

In the article it is suggested to explore economic essence of forming of profits of enterprise as a result of introduction of the financial-investment programs of development of enterprise. The given suggestion is grounded taking into account modern economic position of the state and possibility of enterprises from the account of tendencies and influencing of tax legislation. Basic problems which restrain development of financial-investment are reflected „boom” in the middle of domestic businessmen. To the basic problems, which restrain interest there is inconsistency of registration, tax and нормативно-legal side from the side of state institoutsy and, as a result, incuriosity from the side of investors to investing. As a result fundamental directions of activation of development of investment activity of enterprises of Ukraine are formed from vregoulovannya influence of the tax loadings on different spectrums of economic activity of enterprises.